

Interkommunal eierskapsmelding for Indre Østfold

Langsiktighet
Samfunnsansvar
Åpenhet

Med endringer fra Regionrådsmøte 7. juni 2013

Uten kapittel om samkommune og uten oppdaterte oversikter fra selskapene

INTERKOMMUNAL EIERSKAPSMELDING. REVIDERT UTGAVE	3
INDRE ØSTFOLDS EIERSKAPSVERDIER	5
LANGSIKTIGHET	5
SAMFUNNSANSVAR.....	5
ÅPENHET	5
INDRE ØSTFOLDS EIERSTYRINGSPRINSIPPER.....	6
I. KUNNSKAP OM SELSKAPSTYRING.....	6
II. ETABLERING, ENDRING OG UTVIKLING AV SELSKAP.....	7
III. MØTER OG MYNDIGHET	9
IV. STYRET.....	12
V. STYRETS ANSVAR.....	13
VI. EVALUERING, REVISJON OG KONTROLL.....	15
JUSSENS ABC OG EIERSTYRINGSMULIGHETENE.....	16
AS (LOV OM AKSJESELSKAPER AV 13. JUNI 1997 NR 44)	16
IKS (LOV OM INTERKOMMUNALE SELSKAPER AV 29. JANUAR 1999, NR 6).....	17
FELLES STYRE (KOMMUNELOVEN § 27)	18
VERTSKOMMUNE (KOMMUNELOVEN § 28-1A-K)	19
SAMKOMMUNE (KOMMUNELOVEN § 28-2A-V)	20
STIFTELSE (LOV OM STIFTELSE AV 15. JUNI 2001 NR. 59)	20
VEDLEGG	21
1. SJEKKLISTE FOR SAKSFREMSTILLING VED INTERKOMMUNALT SAMARBEID	21
2. EKSEMPLER PÅ MODELLER FOR FINANSIERING AV SELSKAPENE.....	22
3. EKSEMPLER PÅ STYREHONORAR.....	23
4. LOVENS KRAV TIL SELSKAPSAVTALER FOR IKS.....	24
5. SELSKAPER ORGANISERT ETTER IKS-LOVEN - FORDELT PÅ EIERSKAP.....	25
6. SELSKAPER ORGANISERT ETTER AKSJELOVEN	26
7. OVERSIKT OVER SELSKAPER OG SAMARBEID I IØ.....	27

INTERKOMMUNAL EIERSKAPSMELDING. REVIDERT UTGAVE

Kommunene i Indre Østfold (heretter IØ) har de siste årene økt omfanget av samarbeidet om ulike deler av tjenesteproduksjonen. Tjenestene er organisert i forskjellige organisasjonsformer og har ulik grad av oppmerksomhet og styring fra eierne. Eierskapsmeldingen er utarbeidet med tanke på å øke det politiske engasjement, legge felles føringer og sikre et handlingsrom for eierskapet for de interkommunale selskapene og samarbeidene.

Den første interkommunale eierskapsmeldingen ble lansert av Regionrådet i IØ i 2010. Behovet for en eierskapsmelding ble aktualisert på flere måter:

- Fristilling som selskapsutskillelse kan utgjøre et tveegget sverd og mange av dagens selskaper kjenner på utfordringene knyttet til lav eller manglende oppmerksomhet fra sine eiere. Dette er også en problemstilling for politikere og administrasjon i kommunene ved at en rekke tjenester ikke blir vurdert helhetlig i forhold til den kommunale tjenesteytingen forøvrig. Dette aspektet gjelder i første rekke de interkommunale selskapene.
- I motsetning til private eiere, er det svært sjeldent at finansiell avkastning står som hovedmotiv for utskilling av virksomhet i kommunal sektor. Hovedoppdraget til kommunene handler om å sikre regional utvikling, gode tjenester og en mer effektiv ressursforvaltning. Også ønsket og behovet for fristillingen av virksomhet som ikke krever så tett politisk kontroll eller skal operere i et marked, er argumenter som vi vet er fremtredende når beslutningene omkring selskapsutskillelse tas.
- Videre er det også slik at rammebetingelsene som faktisk var til stede ved etableringen kan forandre seg uten at eierne vurderer, definerer og styrer i henhold til den faktiske samfunnsutviklingen.
- Til slutt- eierstyring og eierskap er krevende i seg selv. I tillegg til å være "hands on" på den faktiske virksomhet, fordrer også aktivt eierskap en viss kunnskap om selskapsjuss.

Kommunestyrenes behandling av den første eierskapsmeldingen gav meldingen ulik status. Man så derfor behovet for å bearbeide og utfylle eierstyringsprinsippene.

Høsten 2012 ble det innledet et arbeid med revisjon av meldingen. Et felles eierskapsmøte for de 9 kommunene i IØ, bestående av ordførere og rådmenn, nedsatte en politisk og administrativ arbeidsgruppe som skulle skape en felles forståelse rundt sentrale punkter i meldingen: Styresammensetning, maktfordeling i representantskapet, eiermøter, prinsipper for økonomisk fordelingsnøkkel, samt prinsipper for valgkomitearbeid.

Arbeidsgruppen tilføyde ytterligere punkter til mandatet. Leveringen har blitt presentert for regionrådet og har blitt drøftet i eierskapsmøter. Endringene har nå blitt innarbeidet i den opprinnelige meldingen, der kapitlet om eierstyringsprinsipper er bygget om.

Eierskapsmeldingen viser at kommunene i IØ deltar i aksjeselskap (AS), interkommunale selskap (IKS), samarbeid med felles styre, vertskommuneløsninger, stiftelser og foreninger. Oversikten i meldingen presenterer selskaper og samarbeid i IØ hvor minst to kommuner i regionen deltar. I antall er det flest aksjeselskap i regionen, men det er de interkommunale selskapene som har høyest samtidig deltakelse fra kommunene i IØ. Dette er forklaringen på at denne selskapsformen har fått stor plass i eierskapsmeldingen ved at eierstyringsprinsippene er særlig bygget opp rundt dem.

Eierskapsmeldingen er inndelt i tre kapitler.

- Indre Østfold kommunenes overordnede verdier, som føringer for selskapene.
- Eierstyringsprinsipper – Rutiner og praksis som er allmenngyldige for utøvelsen av eierskapet overfor selskaper og samarbeid. De retter seg mot kommunestyrene, eierrepresentantene og styrene.
- Jussens ABC – en gjennomgang av aksjeloven, lov om interkommunale selskaper, felles interkommunalt styre (etter kommunelovens § 27), vertskommunesamarbeid og samkommunen (etter henholdsvis kommunelovens § 28-1a-k og § 28-2a-v) og stiftelser.

Vedleggene inneholder en oversikt over de ulike selskapene og samarbeidene i regionen.

Østfold, juni 2013

Regionrådet Indre Østfold

INDRE ØSTFOLDS EIERSKAPSVERDIER

De kommunale selskapene forvalter offentlig midler og skal drives etter prinsippene langsiktighet, samfunnsansvar og åpenhet.

LANGSIKTIGHET

Selskapene forvalter offentlige ressurser og er fristilt den kommunale forvaltningen. De økonomiske og tjenestemessige valgene selskapene tar på vegne av sine eiere, skal ha langsiktighet som bærebjelke. Dette innebærer at den langsiktige formålsoppnåelse skal prioriteres fremfor kortsiktig avkastning og ressursforvaltning.

SAMFUNNSANSVAR

Samfunnsansvar skal sikres gjennom god arbeidsgiverpolitikk, god selskapsskikk, prioritering av miljøvennlige og bærekraftige organisasjons- og tjenesteløsninger. Eierne bør også være bevisst på bruk av selskapenes kompetanse i forhold til samfunnsutviklingsarbeid generelt.

ÅPENHET

Åpenhet som en verdi knytter seg til eierne og selskapets linje i forhold til innbyggere, media, ansatte og omverden for øvrig og praktiseringen av den nye offentlighetsloven.

For kommunen som eier, innebærer dette å sikre en åpen debatt om og forvaltning av forhold som gjelder selskapene hvor etterprøvbarhet, likebehandling og transparens er sentralt. Selskapet skal legge vekt på likebehandling av eierne ved at alle får samme informasjon.

For selskaper omfattet av den nye offentlighetsloven innebærer det at rutiner for mulig innsyn skal tilrettelegges. Selskaper som har sin hovedvirksomhet innenfor forretning og som opererer i et marked, er ikke omfattet av offentlighetsloven. Så langt som mulig skal selskapene og forvaltningen av disse, praktisere åpenhet med mindre det gjelder konkurransemessige eller personalmessige spørsmål.

INDRE ØSTFOLDS EIERSTYRINGSPRINSIPPER

IØ-kommunene legger til grunn eierstyringsprinsipper som er allmenngyldige for alle selskapene. Prinsippene retter seg mot kommunestyrene, eierrepresentantene og styrene. Prinsippene skal forelegges nye styremedlemmer og eierrepresentanter før de blir forespurt om verv.

I. KUNNSKAP OM SELSKAPSSTYRING

OBLIGATORISK OPPLÆRING AV FOLKEVALGTE I SELSKAPSJUSS OG SELSKAPSOMRÅDENE

Det skal gjennomføres felles folkeopplæring innenfor eierskap og selskapsstyring i første del av valgperioden. I tillegg skal hver enkelteier sette temaet på dagsorden på en folkevalgtidag i løpet av valgperioden.

ROLLEAVKLARING MELLOM KOMMUNESTYRE, EIERORGAN OG STYRE¹

Eierorgan	All eierstyring skjer gjennom eierorganet (representantskap eller generalforsamling). De valgte representanter skal ivareta kommunens interesser gjennom aktiv deltakelse i selskapenes eierorgan. Eierorganet har som formål å sikre at eiers overordnede interesser blir ivaretatt i selskapet og skal formulere klare mål for selskapet.
Kommunestyret	I enkeltsaker av prinsipiell eller av stor betydning, kan kommunestyret som kollegium og/eller formannskap instruere representantene i eierorganet. Dette kan skje ved at representanten melder inn en sak til ordfører i forkant av formannskapsmøte/kommunestyremøte.
Kommunestyremedlemmer	Den enkelte folkevalgte eller partigruppe har ingen direkte instruksjonslinje til selskapet eller representanter i eierorganet. Saker som ønskes tatt opp skal meldes som sak i kommunestyret på ordinær måte.
Styret	Styret er ansvarlig for realisering av eiers mål og skal ivareta selskapets interesse. Styret representerer ikke enkelteierne, men selskapet.

¹ Se kapittel om Jussens ABC for videre utdypning av roller, handlingsrom og ansvar som ligger i de ulike selskapsformene.

II. ETABLERING, ENDRING OG UTVIKLING AV SELSKAP

POLITISK SAKSBEHANDLING I FORKANT AV UTSKILLING

Administrasjonen skal gi politikere en balansert saksutredning ved en eventuell utskilling av en virksomhet i et interkommunalt samarbeid. Det er viktig å skille mellom kommunens rolle som eier, myndighetsutøver og arbeidsgiver da dette har betydning for eierstyringen. Se vedlegg 1 i meldingen.

VALG AV ORGANISASJONSFORM

Ved valg av organisasjons- eller selskapsform skal formålet ved utskillingen legges til grunn.

I valget mellom organisasjonsformer bør det foretas en juridisk, politisk og økonomisk avveining av organisasjonsformen holdt opp mot formålet med samarbeidet. Det er f.eks. kun det nye vertskommunesamarbeidet og samkommunen² som kan benyttes til samarbeid om myndighetsutøvelse.

For interkommunal virksomhet som ikke er kommunens kjernevirksomhet og hvor det eksisterer et marked vil egenregi³ gjennom IKS eller AS være aktuell. Det ligger som en forutsetning at kommunene har den dominerende styring/kontroll og omsetning.⁴

Stiftelser har ingen eiere, og er ingen egnet organisasjonsform for kommunal virksomhet.

VALG AV FINANSIERINGSMODELL⁵

På grunnlag av forskjellige prinsipper kan det lages ulike modeller for finansiering av interkommunale selskaper og samarbeid. Ved gjennomgang av selskapsavtaler eller nyetablering av selskap, skal man, ut ifra tjenesteform og praktiske hensyn, ta utgangspunkt i de hovedlinjer som ligger her:

A. Kostnader fordelt etter innbyggertall

² Kommuneloven § 28-1a-k og § 28-2a-v. For lovpålagte oppgaver som innebærer utøvelse av offentlig myndighet (f. eks. enkeltvedtak, skatteinnkreving, tildeling av helse- omsorgstjenester), stiller loven visse krav til organisatoriske løsninger. Det er da nødvendig å ivareta hensynet til innbyggernes rettssikkerhet og demokratisk kontroll på en helt annen måte enn når kommunene driver forretningsdrift.

³ Organisering av virksomhet i egenregi betyr at eierne kan kjøpe eller motta tjenester fra eget selskap uten å komme i konflikt med lov om offentlige anskaffelser.

⁴ Når det i dette kapitlet snakkes om myndighetsutøvelse eller omsetnings- og kontrollkriterier, kan det legges til at meldingen i mindre grad er innrettet mot kommersiell virksomhet med kommunalt medeierskap.

⁵ I utgangspunktet ikke aktuelt for aksjeselskap.

- B. Kostnader fordelt etter innbyggertall, men fordelt på intervallet med synkende beløp med økende innbyggertall - *Differensieringen av pris avhengig av innbyggertall har innbygget en fordeling av grunnkostnader for kommunene.*
- C. Likt grunnbeløp for alle deltakende kommuner - *Grunnbeløpet bør speile administrative grunnkostnader som ikke er avhengig av kommunestørrelse.*
- D. Differensiert grunnbeløp for alle deltakende kommuner - *Grunnbeløpet må ta høyde for kriterier i rammetilskuddet som slår svært ulikt ut for de enkelte kommunene.*
- E. Etter uttak av tjenester - *Uttak av tjenester betales til fulle av den enkelte kommune, inkludert overheadkostnader.*

Se vedlegg 2 for nærmere beskrivelse av ulike modeller.

OM SELSKAPSAVTALER⁶

STANDARDISERING

Selskapsavtalene for selskapene i regionen skal utformes med utgangspunkt i samme mal.

Det legges til grunn at selskapet gis i oppdrag å utføre kommunale oppgaver, og at disse fremgår av selskapsavtalens formålparagraf, med evt. lovhenvvisninger.

Selskapsavtalen skal uformes slik at det gis rom for en strategisk utvikling av selskapet, uten at man nødvendigvis må endre på selskapsavtalen.

ENDRING

Representantskapet kan foreslå endringer i selskapsavtalen med 2/3 flertall. Endringer av en eller flere av selskapsavtalens 9 obligatoriske punkter⁷⁸ krever likelydende vedtak i alle kommunestyrer i deltakende kommuner.

Dersom selskapsavtalen er til behandling i kommunestyrene, gjelder følgende ordning: Likelydende vedtak i 2/3 av kommunene er bestemmende. Den eller de kommuner som har et vedtak som avviker fra dette, må behandle avtalen på nytt. Alternativene blir da å enten gjøre et likelydende vedtak som flertallet eller å tre ut av samarbeidet. Kommuner over 10 000 innbyggere har som kommunestyrer dobbeltstemme i denne ordningen.

⁶ Gjelder de interkommunale selskapene (IKSene)

⁷ Lov om interkommunale selskaper 1999-01-29 nr 6 §.4. Se vedlegg nr. 4.

⁸ Den kommunen hvor selskapet skal ha hovedkontor må angis i selskapsavtalen, og kan ikke overlates til styrets avgjørelse. Betegnelsen hovedkontor må sees i sammenheng med registreringsbestemmelsene om selskapets forretningskommune og adresse: I dette ligger at selskapet i den registrerte forretningskommunen må ha et kontor som kan besvare henvendelser vedrørende selskapet, også om henvendelse skjer ved fremmøte (Aarbakke m.fl., 2004)

UTARBEIDELSE AV EIERSTRATEGI FOR ENKELTSELSKAPENE

Eierne skal utforme eierstrategier for enkeltselskapene. Eierstrategien har, sammen med selskapsavtalen, status som selskapets styringsdokument. Strategien, og utarbeidelsen av denne, er et viktig ledd i den interkommunale eierstyringen.

En eierstrategi skal ha i seg eiers formål og utdype denne for å sikre nødvendige og overordnede styringssignaler til selskapet. Eierstrategien vil danne grunnlaget for selskapets strategi og kan ha i seg bakgrunnen for hvorfor kommunene eier selskapet, definering av kjernevirksomhet, forutsetningene for å eie, reguleringer i forhold til bestiller vs. kundeforhold, kommunikasjonslinjer og møteplasser mellom eierne og selskap, øvrige rammebetingelser og føringer eierne ønsker å legge til grunn.

Utvikling og revisjon av eierstrategien er eierorganets ansvar. Det er opp til det enkelte eierorgan å organisere denne prosessen, men det forutsettes at arbeidet skjer i et samspill med selskapet og de kommunale funksjoner som bestiller tjenester av og/eller har tangeringspunkter med selskapets virksomhet. Alminnelig praksis er at strategidokumentet bearbeides i møter med eierkommunenes fagmiljøer, rådmannsnivået og de folkevalgte.

Eierorganet vedtar den felles eierstrategien, etter høring i hver eierkommune. Eierstrategiene skal revideres hvert 4. år.

INFORMASJON OM SELSKAPER OG SAMARBEID

På kommunenes hjemmesider skal det være lenker til de interkommunale virksomhetenes hjemmesider, hvor offentlige rapporter, meldinger og andre dokumenter skal være tilgjengelige.

III. MØTER OG MYNDIGHET

MØTER I REPRESENTANTSKAP OG GENERALFORSAMLING

Møtene i de interkommunale selskapenes eierorganer skal gjennomføres på en måte som gir rom for reell dialog mellom selskapets representanter og eier. Styret skal i forkant tilrettelegge for at flest mulig kan delta med tanke på at det blir en effektiv møteplass mellom eier og styre.

Innkalling med sakliste skal sendes minimum 4 uker før møtet, og utførlige saksdokumenter skal sendes senest 1 uke før møtet. Saker skal sendes til postmottak i eierkommunene med kopi til representantskapsmedlemmene. Eventuelle fullmakter skal være på plass før møtet.

Møtets varighet settes på forhånd av eierorganets leder, i samråd med styreleder. Det settes av inntil 1 time til ordinære representantskapsmøter.

Styreleder og daglig leder har plikt til å delta i møtene. Revisor har i hht lov om interkommunale selskaper rett, men ikke plikt til å delta. IØ legger til grunn at revisor for IKSene skal benytte denne retten.

Representantskapet og generalforsamlingen behandler saker i tråd med den myndighet som loven har gitt eierorganet.

SÆRSKILT FOR REPRESENTANTSKAPENE

STEMMEVEKTING I REPRESENTANTSKAPET

I representantskapet for interkommunale selskaper i Indre Østfold skal stemmene vektes slik: Hver kommune har 1 stemme. Kommuner over 10 000 innbyggere har 1 tilleggsstemme. I selskaper hvor eierne hver har to representanter i representantskapet, vil det respektive kommunestyre avgjøre hvilken representant som er stemmeberettiget.

VARAREPRESENTANTER TIL REPRESENTANTSKAPET

I henhold til lov om interkommunale selskaper⁹ er det kommunestyret selv som avgjør hvilke representanter som skal møte i representantskapet. Medlemmene som velges til representantskapet er personlige medlemmer, og det tillates ikke at andre møter etter fullmakt. Dette innebærer at ordføreren ikke kan peke ut andre vararepresentanter enn de som er valgt av kommunestyret. Kommunene anbefales derfor å sørge for tilstrekkelig antall varamedlemmer slik at deltakelsen i representantskapet sikres.

LEDER FOR REPRESENTANTSKAPET

Representantskapet velger både leder og nestleder.

Valg av representantskapsledere for de interkommunale selskapene i Indre Østfold skal gjøres med hensyn til en balansert fordeling mellom kommunene i regionen.¹⁰

Representantskapsleder kaller inn til representantskapsmøter og eiermøter.

EIERMØTER

Det skilles mellom møter i eierorganet og begrepet eiermøter. Eiermøtet er en overordnet møteplass mellom selskapet og eierne uten formell beslutningsmyndighet.

Eiermøtene benyttes til å innhente styringssignaler fra eierne før saker av stor betydning skal behandles og føres frem til beslutning. Møtene kan også bli brukt til å informere eierne om virksomheten og/eller endringer i selskapets rammebetingelser. Eiermøtet kan være et formøte til møte i eierorganet.

⁹ Lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999 nr. 6, § 6.

¹⁰ Fordeling av representantskapets lederverv i selskapene foreslås av et ordførermøte i begynnelsen av hver valgperiode.

Agenda for eiermøtene avgjøres i møter mellom eierorganets leder og selskapsledelsen. Til eiermøtet inviteres eierorganets medlemmer, rådmann og relevante fagpersoner i eierkommunene, styret og daglig leder.

Både eiermøtene og generalforsamling/representantskapsmøte skal sikre at formålsparagrafen for selskapet er i samsvar med en eventuell endring i driften, og i tråd med den generelle utviklingen i samfunnet. Samordnet effektiviseringskrav overfor selskapet bør diskuteres her.

FAGLIGE OG ADMINISTRATIVE MØTEPLASSER

For hvert selskap bør det opprettes faglige og administrative møteplasser med eierkommunene for å

- drøfte selskapets rolle som tjenesteleverandør og evt. kompetanseplanlegger
- diskutere saker i grensesnittet mellom selskapet og kommunens virksomheter
- utvikle og ivareta bestillerkompetansen i eierkommunene
- sikre partenes innflytelse i utviklingsarbeid

Hver kommuneadministrasjon skal oppnevne en ansatt som kontaktperson for selskapet. Kontaktpersonen skal følge opp samarbeidssaker av administrativ eller faglig art.

BUDSJETTARBEID

Eierkommunenes deltakelse i budsjettarbeidet skal skje etter følgende trinnvise modell:

Juni	Rådmannsgruppen sender brev til ordførerne om generelle økonomiske føringer for kommende budsjettår. Signalene videreformidles til selskapene.
August/september	Eiermøte med selskapets presentasjon av forarbeider til budsjett og handlingsplan.
September	Dialogmøte mellom selskapsledelsen og eierorganets leder vedrørende budsjettet. Eierorganets leder kan be om administrativ bistand fra rådmannsgruppen.
Oktober/november	Eierorganet vedtar budsjett og handlingsplan.

IV. STYRET

ANTALL STYREMEDLEMMER

I forbindelse med etablering av nytt selskap eller en eventuell revisjon av selskapsavtalen, skal antall styremedlemmer vurderes med tanke på eiers behov for å realisere sine mål og sikre selskapets interesser. Avhengig av selskapets størrelse og kompleksitet vil avgjøre om selskapene har 3, 5 eller maksimalt 7 eiervalgte styremedlemmer.

Antall representanter og vararepresentanter må være nedfelt i hver selskapsavtale. Styret vurderer selv om 1. vara blir invitert til styremøtene for å sikre kompetanse og kontinuitet.

SIKRE STYRESAMMENSETNING VED BRUK AV VALGKOMITE

Det er eiers ansvar å sørge for en styresammensetning og overordnet styringsramme som er tilpasset selskapets formål og eiernes forvaltningsverdier. Bruk av valgkomite skal sikre at styresammensetningen totalt sett gir selskapet den nødvendige erfaring og innsikt hva gjelder nødvendig juridisk, politisk, fag- og økonomikompetanse.

Representantskapet for selskapet oppnevner valgkomite i første ordinære representantskapsmøte i ny valgperiode. Ordførerne i deltakerkommunene skal velges som medlemmer av valgkomiteen. Medlemmene av valgkomiteen fremmer forslag om styremedlemmer.

Valgkomiteen skal levere et begrunnet forslag om styre, som grunnlag for beslutning i eierorganet. Sammensetning av styre bør gjøres ut ifra at styret er et kollegialt organ og bør velges ut ifra krav til kompetanse og selskapets egenart.

Valgkomiteens innstilling til, og representantskapets beslutning om antall styremedlemmer, må være i samsvar med selskapsavtalen. Vararepresentanter må oppgis i numerisk rekkefølge.

Styremedlemmene velges for 2 år av gangen. Valgkomiteen må ta hensyn til behov for kontinuitet i styret, og skal i sitt forslag legge til grunn en delvis utskifting av styremedlemmene.

Etter 2011 likestilles habilitetskrav for private og kommunale selskaper. Politikere i styrene blir automatisk inhabile ved behandling i kommunestyret av saker hva gjelder partsforhold for selskapet.

Styrene i selskaper eid av kommunene i Indre Østfold følger lovens krav om kjønnsbalanse.

SAMORDNING AV STYREHONORAR

Styregodtgjørelsen skal reflektere styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet. Styreverv i IKSer kan vurderes i forhold til strafferettslig og/eller økonomisk ansvar og bør godtgjøres etter det.

Alle styremedlemmer mottar honorar for styremøter. Styreleder skal godtgjøres særskilt i forhold til styremedlemmene, og mottar et ekstra honorar i tillegg til møtehonorer.

Styremedlemmer har ikke anledning til å ta honorerte oppdrag på vegne av selskapet.

Styrene kan ikke fastsette sin egen godtgjøring. Representantskapet bestemmer godtgjøringen ved å plassere selskapet på et nivå som ligger vedlagt i eierskapsmeldingen.

Valgkomiteen foreslår styresatser, som en parallell prosess til innstilling på styrerepresentanter. Eventuelle økte satser for honorering kan omfatte midlertidige, særskilte hensyn, som for eksempel arbeidsintense perioder.

Det henstilles til at generalforsamlingene i interkommunale aksjeselskap følger satser for styrehonorar (vedlegg 3) på lik linje med IKSene. Unntak kan forekomme.

INFORMASJON TIL NYE STYREMEDLEMMER

Det er hver eiers ansvar å sikre at nye styremedlemmer gis nødvendig informasjon om ansvar og plikter knyttet til vervet i forbindelse med oppnevningen. Eier skal utarbeide og oppdatere skriftlig materiell til utdeling.

Styremedlemmer skal gis tilbud om styreopplæring, enten i regi av styret selv eller av eierne.

V. STYRETS ANSVAR

DIALOG MED EIER

Det forventes at styret tar opp med eierne vesentlige saker av prinsipiell karakter eller uvanlig art.

Styreleder kan invitere eierorganets leder til dialogmøter for å følge opp kontakten mellom eierne og selskapet. Dette kan innebære å drøfte eier- og selskapsstrategier og planlegge eiermøter med vurdering av aktuelle saker. Styreleder velger selv om daglig leder skal delta i dialogmøtene.

SELSKAPSSTRATEGI

En selskapsstrategi er styrets verktøy for å operasjonalisere eiers formål og strategier for selskapet. Ansvar for selskapsstrategien er styrets og skal sikre operasjonalisering av eiers overordnet formål.

ETIKK, MILJØ OG KLIMA

Styret plikter å sette etikk på dagsorden i styret og i selskapet. Hvilke etiske valg og dilemmaer som er aktuelle, vil variere fra selskap til selskap. Styret skal gi en vurdering av mulige dilemmaer i sin selskapsstrategi. Målsettingen er å sikre en felles oppfatning av gråsoner selskapet kan operere i og hvilke valg selskapet og de ansatte bør ta.

Styret skal prioritere langsiktige, regionale og bærekraftige miljøløsninger i selskapets utøvelse av tjenester så vel som organisering. Alle selskapene skal miljøsertifiseres. Grønne innkjøp bør gjennomføres etter anskaffelsesregelverket.

LØNNSSTRATEGI

Selskapet skal utforme lønns- og insentivordninger slik at de fremmer verdiskapningen, og skal være rimelige. Hovedprinsippet bør være at selskaper og samarbeid følger kommunal lønnsstrategi.

STYREEVALUERING

Styreevaluering gir styremedlemmer og leder økt bevissthet om oppgaver, roller, myndighet og ansvar. Styreleder skal ta initiativ til styreevaluering en gang i året. Resultater av evalueringen med eventuelle tiltak skal forelegges eierne til informasjon.

Det bør utvikles en felles mal for styreevaluering hvor tema som ledelse, beslutningskvalitet, forholdet til eier, forholdet til virksomheten, kvalitet på sakspapirer/utsendelse, styreleders rolle, forholdet til daglig leder, åpenhet/kultur, omdømme, mål og strategiarbeid, økonomi, kompetanse kan være sentrale punkter for en evaluering.

INFORMASJONSANSVAR

Selskapene skal gjøre offentlige rapporter, meldinger og andre relevante dokumenter tilgjengelige på sine hjemmesider.

I hver kommunestyreperiode skal selskapet møte i kommunestyrene til sine eiere og orientere om virksomheten. Et egnet tidspunkt for informasjon om selskapet kan være når eierstrategien skal opp til høring.

VI. EVALUERING, REVISJON OG KONTROLL

EVALUERING AV EIERSTYRING

Eierorganet og styret skal i hver kommunestyreperiode evaluere eierstyringen etter bestemte maler.

REVISOR

De interkommunale selskapene i Indre Østfold bør bruke Indre Østfold Kommunerevisjon IKS som revisor.

SELSKAPS- OG EIERSKAPSKONTROLL

Kontrollutvalget skal føre tilsyn med det kommunale eierskapet. Forskrift om kontrollutvalg (§ 14) hjemler at utvalget plikter å påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser og om eierinteressene utøves i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

Kontrollutvalgene i hver kommune er ansvarlig for at det gjennomføres kontroller. Kommunestyret kan fastsette regler for kontrollutvalget og revisors kontroll. Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden og senest ved utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av eier- og selskapskontroll som vedtas av kommunestyret.

Kommunelovens § 80 gir kontrollutvalget en vidtgående rett til opplysninger og innsyn i selskaper som kommunen i sin helhet eier alene eller sammen med andre kommuner/fylkeskommuner. Kontrollutvalget har også rett til å delta i representantskapsmøter og generalforsamlinger. Det bør derfor være en dialog om hvordan man skal drive selskapskontrollen¹¹ med selskaper der flere kommuner er eiere. En slik dialog bør samordnes av kontrollutvalgssekretariatet ved behandling av planene for selskapskontroll.

Merknader fra kontrollutvalgene skal følges opp av enkelteierne.

¹¹ Selskapskontrollene består av eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon. Eierskapskontrollen inneholder en generell del med selskapsinformasjon og en spesiell del med opplysninger knyttet til den enkelte eier. Eierskapskontroller utføres av Indre Østfold Kommunerevisjon IKS som en avtalt tjeneste overfor kommunene.

Forvaltningsrevisjon er et dypdykk i selskapet, basert på bestilling, problemstillinger og revisjonskriterier. Kontrollutvalgene kan enkeltvis, eller samlet, bli enige om at det skal gjennomføres forvaltningsrevisjon av interkommunale selskaper eller samarbeid. Dette kan da tas innenfor den enkelte kommunes ressurs for forvaltningsrevisjon og kan samordnes ved at kommunene har felles kontrollutvalgssekretariat og felles kommunerevisjon. Eventuelt må dette bestilles i tillegg, og betales av eierkommunen(e).

JUSSENS ABC OG EIERSTYRINGSMULIGHETENE

Kommunene som organisasjon har i oppgave å levere tjenester overfor innbyggerne som en rekke særlover pålegger dem. I tillegg står kommunene fritt til å påta seg oppgaver utover særlovene. Avhengig av den enkelte særlov, står kommunen fritt til å samarbeide med andre kommuner om oppgaveutførelsen. Kommunen står også fritt til å delta i privatrettslige selskaper. I en slik sammenheng opptrer kommunen som eier på lik linje med ethvert annet privat rettssubjekt.

Samtidig er det viktig å understreke at kommunen forvalter fellesskapets midler, uansett om virksomhetene er organisert som selvstendige rettssubjekter, samarbeid eller det foregår i egen organisasjon. Det er derfor sentralt at kommunen tar et særlig samfunnsansvar uavhengig av organisasjonsform. Bedre eierstyring krever kunnskap, og i det følgende er det en kort gjennomgang av aksjeloven, IKS-loven og samarbeid etter kommunelovens §§ 27 og 28 som er de mest benyttede og aktuelle samarbeidsformene.

Innholdet i kapitlene er underordnet det til enhver tid gjeldende lov- og regelverk.

AS (LOV OM AKSJESELSKAPER AV 13. JUNI 1997 NR 44)

Virksomheten i et aksjeselskap reguleres i aksjeloven og det er derfor aksjeloven som regulerer organisasjonsmessige spørsmål innenfor selskapet. Et aksjeselskap er et selskap hvor ingen av deltakerne har personlig ansvar for selskapets forpliktelser. Kommuner kan delta sammen med andre offentlige rettssubjekter eller private. Det kan også etableres aksjeselskap hvor kommunen er eneste aksjonær.

Eierne i aksjeselskapet (aksjonærene) har i utgangspunktet bare mulighet til å tape aksjekapitalen (det som er skutt inn i selskapet). Kreditorne kan bare gå til selskapet med sine krav. Derfor er det en rekke regler i aksjeloven som begrenser eiernes adgang til å ta penger ut av selskapet. I Aksjeselskap må stifterne skyte inn aksjekapital, og dette beløpet skal minimum være 30 000 kroner til sammen.

GENERALFORSAMLINGEN (GF) OG EIERSTYRING

Generalforsamlingen er selskapets eierorgan. Det finnes ikke særskilte bestemmelser om hvem som har kompetanse til å representere en kommune som aksjeeier i selskapets GF. Kommunestyret må derfor utstede fullmakt til den som representerer kommunen. Det er oftest ordfører eller formannskap som utgjør generalforsamling.

Kommunestyrene eller andre kommunale organer har ingen direkte innflytelse på hvordan et kommunalt aksjeselskap skal forvaltes. En kommune kan imidlertid utøve innflytelse på andre måter. F eks dersom aksjeselskapet mottar kommunalt tilskudd, kan det stilles vilkår for støtten. Kommunen øver i så fall innflytelse på selskapet i egenskap av sin rolle som offentlig myndighet.

Kommunestyret kan også treffe bindende vedtak om hvordan kommunens representant skal stemme i en bestemt sak. Dette fordrer at kommunestyret får til behandling saker i forkant av GF.

Visse saker skal behandles i GF, blant annet: Selskapets årsoppgjør, vedtektsendringer, endringer i aksjekapitalens størrelser. Med mindre selskapet har bedriftsforsamling, velger GF hele styret (§ 6-1 tredje ledd spesifiserer at dersom selskapet har bedriftsforsamling, skal styrets leder velges av bedriftsforsamlingen).

GF har også mulighet til å ta opp hvilken som helst sak opp til behandling hva gjelder selskapet. Dette innebærer at GF kan instruere styret og også omgjøre styrevedtak dersom selskapet ikke allerede har bundet seg i forhold til en tredjepart. En for inngående inngripen i driften av selskapet vil imidlertid ikke være i samsvar med den rollefordelingen aksjeloven legger opptil mellom eier og selskapsledelsen, og kommunen kan også pådra seg erstatningsansvar dersom den overtar den reelle styringen av selskapet.

STYRETS ROLLE OG ANSVAR

Aksjeselskapet blir ledet av styret og daglig leder på vegne av eierne. Styret og daglig leder representerer selskapet utad. Kompetansen til styret begrenses av selskapets formål og øvrige vedtekter og eventuelle andre vedtak/instruksjoner vedtatt av GF. Det kan f.eks. vedtektsfestes av visse type saker i hovedregel skal behandles i GF eller en konkret sak selv om styret etter aksjeloven har myndighet. Eksempler kan være økonomiske investeringer over en viss sum, lokaliseringsspørsmål eller opprettelsen av døtre.

Styreverv er et personlig verv og ansvaret er regulert i aksjeloven § 17-1. Styremedlemmer og daglig leder kan bli forpliktet til å erstatte skade som de i nevnte egenskap forsettelig eller uaktsomt har voldt selskapet, aksjeeier eller andre. Dersom styret eller daglig leder påfører selskapet en risiko som ut over den forretningsmessige forsvarlige, kan det medføre en erstatningsplikt. Det er også viktig å merke seg at styret og daglig leders aktsomhetsplikt skjerpes i situasjoner hvor selskapet er i økonomisk krise.

IKS (LOV OM INTERKOMMUNALE SELSKAPER AV 29. JANUAR 1999, NR 6)

Interkommunale selskaper (IKS) er en selskapsform hvor kun fylkeskommuner, kommuner og andre IKS-er kan være deltakere. IKS-ene er selvstendige rettssubjekter og ved utskilling av kommunal virksomhet til et IKS, trer arbeidsmiljølovens regler om virksomhetsoverdragelse i kraft.

Eierne omtales som deltakere. Et AS kan ikke være deltaker i et IKS, men et IKS kan være deltaker i et AS.

Hver deltaker har et ubegrenset ansvar innenfor sin eierandel og et IKS kan i praksis ikke gå konkurs. Lov om interkommunale selskaper regulerer alle organisasjonsmessige spørsmål for

selskapet. Selskapsformen er ment å være skreddersydd for kommunalt samarbeid om selvstendig tjenesteproduksjon og annen økonomisk virksomhet.

REPRESENTANTSKAP

Et IKS skal ha et eierorgan, styre og daglig leder. Deltakernes myndighet i selskapet utøves i eierorganet som kalles representantskapet. Den enkelte kommune kan ikke utøve direkte innflytelse gjennom kommunestyret overfor verken styre eller daglig leder. Hver enkelt deltaker har instruksjonsmyndighet overfor sine medlemmer i representantskapet og kan gi instruks om blant annet stemmegivning. Det kan imidlertid ikke gis instruks som er i strid med lov, selskapsavtalen eller andre vedtak som er bindene for selskapsforholdet.

Representantskapet har en noe utvidet kompetanse i forhold til generalforsamlingen i et AS og det henger sammen med det ubegrensede ansvaret deltakerne har i selskapet. Når deltakerne påtar seg et større ansvar for selskapets forpliktelser er det også naturlig at styringsmulighetene utvides.

Kommunestyrene utpeker navngitte representanter i representantskapet og personlige varamedlemmer. Det er ikke mulig å møte etter fullmakt slik det er anledning til etter aksjeloven. Representantskapet utpeker også styret.

STYRET

Selskapet blir ledet av styret og daglig leder på vegne av eierne, og representerer selskapet utad. Styrets kompetanse er begrenset av selskapets formål og selskapsavtalens generelt i tillegg til eventuelle vedtak, instruks og øvrige retningslinjer fastsatt av representantskapet. Styret har tilsvarende ansvar som styret i andre selskaper (AS). Styremedlemmene plikter å erstatte skade som vedkommende forsettlig eller uaktsomt volder selskapet, den enkelte deltaker eller andre parter. Erstatningsansvar kan lempes dersom dette finnes rimelig under hensyn til utvist skyld, skadens størrelse, økonomisk evne og forholdene ellers.

FELLES STYRE (KOMMUNELOVEN § 27)

Kommuner og fylkeskommuner kan opprette et eget styre til løsning av felles oppgaver som angår virksomhets drift og organisering, altså oppgaver av økonomisk og administrativt karakter. Det er ikke anledning til å samarbeide om offentlig myndighetsutøvelse i koml § 27. samarbeidet. Vedtektene for det interkommunale styre skal inneholde bestemmelser om:

- a. styrets sammensetning og hvordan det utpekes,
- b. området for styrets virksomhet,
- c. hvorvidt deltakerkommunene skal gjøre innskudd til virksomheten,
- d. hvorvidt styret har myndighet til å ta opp lån eller på annen måte pådra deltakerne økonomiske forpliktelser,
- e. uttreden fra eller oppløsning av samarbeidet

Et § 27-samarbeid er dermed et svært løst og utformelt samarbeid hvor lovgiver stiller svært få krav til organisering og styring. Dersom det overføres en stor grad av kompetanse fra kommunene til styret, kan virksomheten ansees å være et selvstendig rettssubjekt med tilhørende arbeidsgiveransvar.

VERTSKOMMUNE (KOMMUNELOVEN § 28-1A-K)

En kommune kan overlate utførelsen av offentlig myndighetsutøvelse til en vertskommune etter kommunelovens §§ 28 a -k hvis den aktuelle lov ikke er til hinder for det.

Vertskommuneløsningen er kommunenes eneste mulighet til å samarbeide om offentlig myndighetsutøvelse. Det opprettes ikke et nytt organ eller rettssubjekt, men oppgaven blir delegert fra egen kommune til den aktuelle vertskommunen. Bakgrunnen for at lovgiver åpnet opp for delegasjon av offentligrettslig myndighet, var behovet for økt samarbeid om kompetansekrevende tjenester og spesielt rettet mot de mindre kommunene.

Det skilles mellom 2 typer organisasjonsstrukturer innenfor vertskommunesamarbeidet.

(1) Ved delegasjon av kompetanse som kommunestyret anser å være av ikke-prinsipiell karakter, opprettes **et administrativt vertskommunesamarbeid** etter koml § 28-1 b. Hver av de samarbeidene kommunene delegerer likelydende kompetanse fra eget kommunestyre til egen rådmann som igjen delegerer til rådmannen i vertskommunen.

(2) På områder der kommunestyret anser tjenesten å være av prinsipiell betydning, skal det delegeres likelydende kompetanse til **felles folkevalgt nemnd**, jmf koml § 28-1 c. Rådmannen i vertskommunen forholder seg til nemnda som fungerer som et lokaldemokratisk organ for samarbeidet. Nemnda kan igjen delegerer til vertskommunen administrativ myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller typer saker som ikke er av prinsipiell betydning.

Vurdering av hvorvidt tjenesten er av prinsipiell eller ikke prinsipiell betydning, avgjøres av hvert enkelt kommunestyre. Prinsipiell betydning kan forstås som oppgaver kommunestyrene delegerer til egen administrasjon i delegasjonsreglementet.

For et vertskommunesamarbeid skal det opprettes en skriftlig samarbeidsavtale som vedtas av kommunestyret selv og vertskommunen skal orientere fylkesmannen om etableringen av samarbeidet. Samarbeidsavtalen skal inneholde en rekke bestemmelser, jmf koml § 28 e andre ledd, herunder uttreden og avvikling av samarbeidet.

Vertskommunen står fritt til å organisere virksomheten den har fått delegert. Folkevalgte organer i vertskommunen har ikke instruksjons- eller omgjøringsmyndighet på områder som er underlagt samarbeidet.

Det kan opprettes øvrige organer i et slikt samarbeid men disse vil ha funksjon som arbeidsutvalg og kan ikke rokke ved den delegasjonslinjen som ligger i koml §§ 28a-k.

SAMKOMMUNE (KOMMUNELOVEN § 28-2A-V)

STIFTELSE (LOV OM STIFTELSE AV 15. JUNI 2001 NR. 59)

Stiftelser er regulert i Stiftelsesloven. Kommuner og fylkeskommuner står fritt til å opprette stiftelser. Når opprettet, er stiftelsen å anse som et selvstendig rettssubjekt. Årsaken til at man velger stiftelsesformen er at man sikrer å forfølge et gitt formål ved at stiftelser ikke kan kjøpes opp eller overstyres av eiere. I tillegg vil man i noen grad kunne oppnå skattemessige fordeler.

Stiftelsen er forskjellig fra aksjeselskapene og IKSene ved at den ikke har noen eiere. Stiftelsens formue eies av stiftelsen selv. Dermed blir det heller ikke betalt ut utbytte fra stiftelsen og oppretterne mister rådigheten over formuesverdien ved opprettelsen. Stiftelser har ingen medlemmer som gis rett til å være med å bestemme slik som i idrettslag, hjelpekorps og lignende. Stiftelsen har ingen generalforsamling eller årsmøte og er ikke demokratisk styrt. Etter stiftelsesloven § 2 må en stiftelse ha en formuesverdi og være opprettet ved en rettslig disposisjon (gave, testament osv.). Stiftelsens formål blir fastsatt ved opprettelsen, og adgangen til å endre dette i ettertid er begrenset.

STYRET – STIFTELSENS ØVERSTE ORGAN

Stiftelser er pliktige å ha et styre som er stiftelsen øverste organ. Styrevervene er personlige og kan ikke overføres ved fullmakt. Hvis stiftelsen er næringsdrivende har de ansatte rett til representasjon i styret i saker som gjelder næringsvirksomheten. Styremedlemmene kan tilstås et rimelig vederlag i forhold til faktisk arbeidsmengde og ansvarsbyrde i stiftelsen. Det skal ifølge stiftelseslovens § 10 c) presiseres i vedtektene hvordan valg av styre skal skje.

VEDLEGG

1. SJEKKLISTE FOR SAKSFREMSTILLING VED INTERKOMMUNALT SAMARBEID

1 Forvaltningsmyndighet og forholdet til særlovene

Omfatter samarbeidet også vedtak i saker enkeltvedtak/myndighetsutøvelse? Pr i dag er det kun kommunelovens §§ 28a-k og samkommunen som hjemler denne type samarbeid.

2 Formålet med virksomheten

Hva er målsettingen med samarbeidet og hvilke antatte forventninger har en til gevinstene ved samarbeid. Dersom virksomheten skilles ut i et aksjeselskap og ikke har erverv som formål, skal dette tydeliggjøres i formålet. Risiko og forretningsområde skal tydeliggjøres.

3 Hvilke konsekvenser har utskillelsen for de ansatte?

Ved etablering av selvstendige rettssubjekter, trer arbeidsmiljølovens regler om virksomhetsoverdragelse i kraft. Det kan eventuelt avtales ordninger som sikrer de ansatte fortrinnsrett til stillinger i egen kommune innenfor et gitt tidsrom.

4 Hva er kommunens rolle i fht tjenestene som skal utføres i samarbeidet?

Skal kommunen kjøpe tjenester fra samarbeidet og er dette innenfor regelverket om offentlig anskaffelser (evt egenregi)? Har kommunen tilsyns- og kontrollansvar overfor virksomheten? Hvordan skal skille mellom eier og kommunens rolle som kunde sikres for å unngå mistanke om rolleblanding og forfordeling.

5 Grad politisk styring og kontroll

Er virksomheten av en slik art at politikerne ønsker større eller mindre grad av styring.

6 Lokalisering av hovedkontor/vertskommune

7 Skatt- og merverdiavgift

Hvilke regler for skatt og mva trer i kraft ved de ulike selskapsformene ifht den aktuelle virksomheten.

8 Kostnadsnøkkel for eierskap

9 Et politisk vedtak skal følges av selskapsdokumentene

Vedtaket om utskillelse av virksomhet til et interkommunalt selskap, må følges av de grunnleggende dokumenter for virksomheten (vedtekter, selskapsavtale, aksjonæravtale etc) og en angivelse av eventuell overføring av formuesmasse, samt retningslinjer for instruks for representant i eierorgan. I vedtektene/selskapsavtalen bør det også være tydelig hvorvidt selskapet utfører oppgaver etter egenregi eller er konkurranseeksponert.

2. EKSEMPLER PÅ MODELLER FOR FINANSIERING AV SELSKAPENE

Modell 1:

1. Likt grunnbeløp for alle deltagende kommuner
2. Øvrige kostnader fordelt etter innbyggertall

Kommentarer:

Grunnbeløpet bør speile administrative grunnkostnader som ikke er avhengig av kommunestørrelse.

Modell 2:

1. Alle kostnader fordelt etter innbyggertall, men fordelt på intervallet med synkende beløp med økende innbyggertall som for eksempel
 - a. De første 5 000 innbyggere, kr 5 pr innbygger
 - b. Fra innbygger 5 000 – 10 000 kr 4 pr innbygger
 - c. Fra innbygger 10 000 – 20 000 kr 3 pr innbygger
 - d. Fra innbygger Over 20 000 kr 2 pr innbygger

Kommentarer:

Denne modellen med differensieringen av pris avhengig av innbyggertall har innbygget en fordeling av grunnkostnader for kommunene. Intervallene på antall innbyggere kan selvfølgelig endres. Eksempelet ovenfor er hentet fra selskapsavtalen til Østfold interkommunale Arkivselskap.

Modell 3:

1. Likt grunnbeløp for alle deltagende kommuner
2. Kostnader til felles avtalte tjenester fordelt etter innbyggertall
3. Uttak av tjenester ut over «grunnpakken» betales til fulle av den enkelte kommune, inkludert overheadkostnader.

Kommentarer:

En variant av denne modellen benyttes i Helsehuset hvor uttak av døgntilbud på forsterkede sykehjemssenger belastes den enkelte kommune. Her er det imidlertid en sikringsbestemmelse som sier at hvis ikke døgnplassene er fullt ut belagt, skal den enkelte eierkommune gi et dekningsbidrag for tapet av inntekter i henhold til eierandel. Dette fordi det er felles oppslutning om å opprette det forsterkede døgntilbudet.

For IØD vil de kommunene som tar ut tjenester ut over grunnpakken betale kostnadene i sin helhet inkludert overhead kostnader.

Denne modellen gjør det mulig å gi et noe variert tilbud til deltakerkommunene avhengig av behov, og vil redusere interessekonflikter knyttet til ulikt tjenestebehov.

Modell 4:

1. Differensiert grunnbeløp for alle deltagende kommuner
2. Øvrige kostnader til felles fordelt etter innbyggertall

Kommentarer:

Grunnbeløpet må ta høyde for kriterier i rammetilskuddet som slår svært ulikt ut for de enkelte kommunene. Prinsippet kan for eksempel gjøre seg gjeldende ved tjenester til eldre: En kommune kan ha stor andel eldrebefolkning og får et høyere rammetilskudd, enn en kommune med lav andel eldrebefolkning. Tilskuddet tilsier at kommunen med høyere rammetilskudd vil relativt sett ha et større behov for tjenester, og det er dermed rimelig at grunnbeløpet gjenspeiler dette.

Prinsippet kan også anvendes ved tilskudd til administrative tjenester hvor kommunene får et grunnbeløp uavhengig av kommunestørrelse.

3. EKSEMPLER PÅ STYREHONORAR

Nivå	Godtgjøring
1	Styremedlemmer: Kroner 2.400 per styremøte Styreleders tilleggshonorar: 25.000 per år.
2	Styremedlemmer: Kroner 1.800 per styremøte Styreleders tilleggshonorar: 17.500 per år.
3	Styremedlemmer: Kroner 1.200 per styremøte Styreleders tilleggshonorar: 10.000 per år.
Eventuelle økte satser for honorering omfatter midlertidige, særskilte hensyn, som for eksempel arbeidsintense perioder	
Satser for godtgjøring er på grunnlag av 2013-tall. Justering av godtgjørelse indeksreguleres i samsvar med lønns- og prisvekst	

4. LOVENS KRAV TIL SELSKAPSAVTALER FOR IKS

Lov om interkommunale selskaper 1999-01-29 nr 6

§ 4. Selskapsavtale

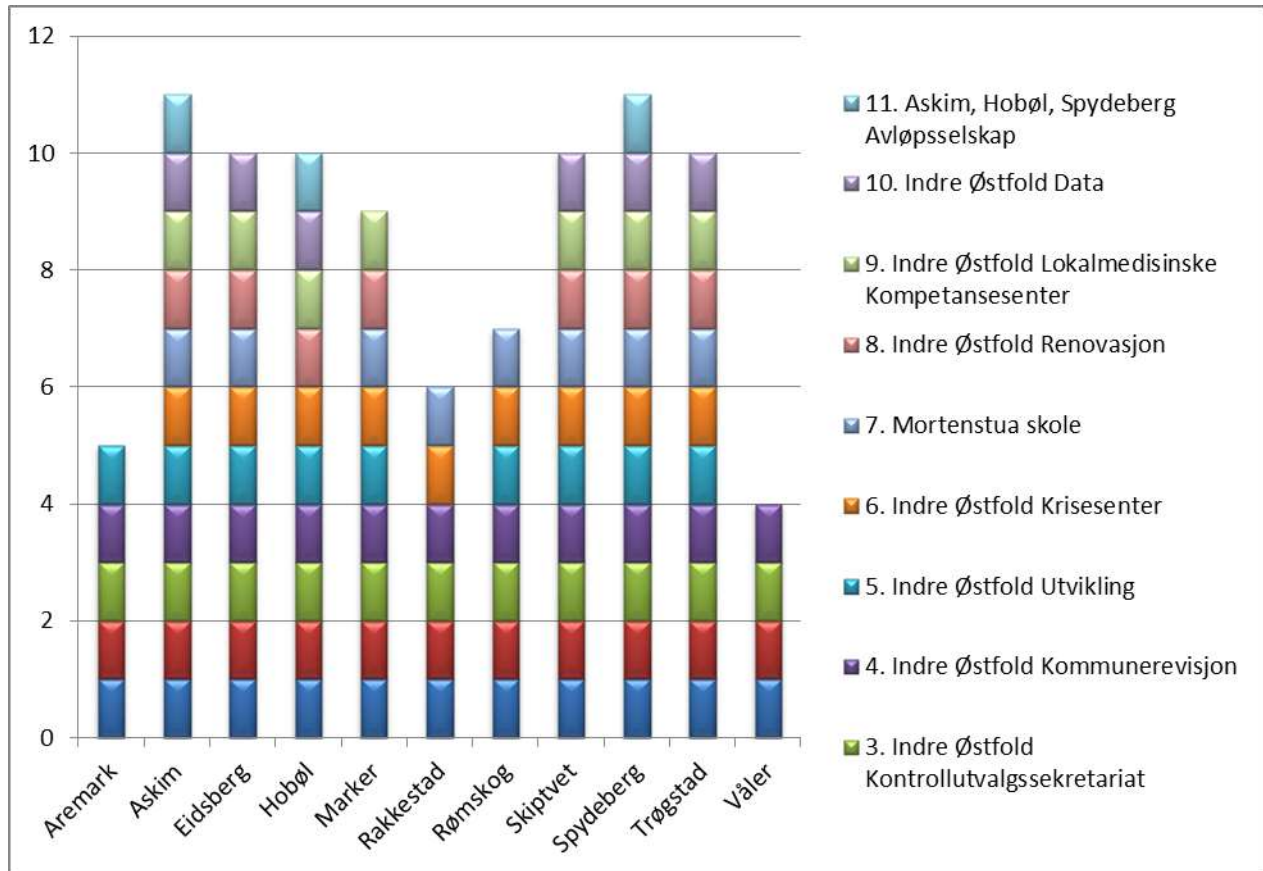
For interkommunalt selskap skal det opprettes en skriftlig selskapsavtale. For de enkelte deltakere skal kommunestyret eller fylkestinget selv vedta avtalen. For deltaker som er interkommunalt selskap, vedtas selskapsavtalen av representantskapet. Vedtaket krever tilslutning fra samtlige medlemmer av representantskapet med mindre annet er fastsatt i selskapsavtalen for det deltakende selskap.

Endringer i selskapsavtalen som gjelder forhold som omtalt i tredje ledd, skal skje på samme måte. Andre endringer vedtas av representantskapet med tilslutning fra minst to tredeler av de avgitte stemmer med mindre det er avtalt at også slike endringer skal vedtas i samsvar med regelen i første punktum.

Selskapsavtalen skal i det minste angi følgende

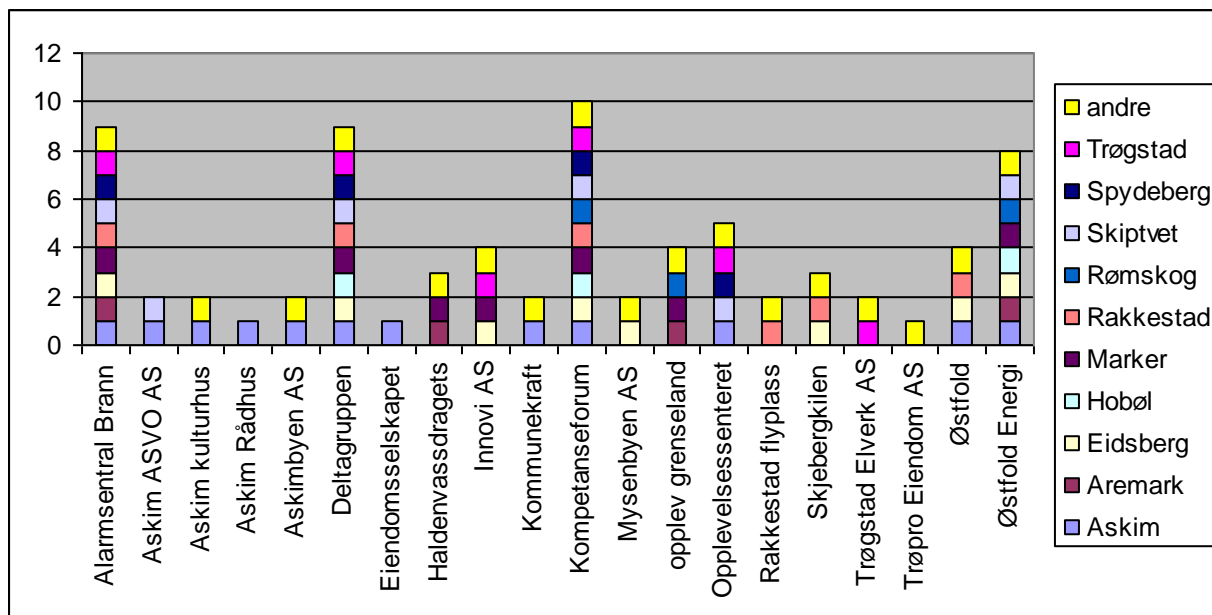
1. selskapets foretaksnavn
2. angivelse av deltakerne
3. selskapets formål
4. den kommune der selskapet har sitt hovedkontor
5. antall styremedlemmer
6. deltakernes innskuddsplikt og plikt til å foreta andre ytelser overfor selskapet
7. den enkelte deltakers eierandel i selskapet og den enkelte deltakers ansvarsandel i selskapet dersom denne avviker fra eierandelen
8. antall medlemmer av representantskapet og hvor mange medlemmer den enkelte deltaker oppnevner
9. annet som etter lov skal fastsettes i selskapsavtalen

5. SELSKAPER ORGANISERT ETTER IKS-LOVEN - FORDELT PÅ EIERSKAP¹²

¹² Pr. mai 2013

6. SELSKAPER ORGANISERT ETTER AKSJELOVEN¹³

¹³ Oversikten er ikke oppdatert

7. OVERSIKT OVER SELSKAPER OG SAMARBEID I IØ¹⁴

IKS	AS
Østfold interkommunale arkivselskap IKS	Alarmsentralen Brann Øst AS
Driftsassistansen i Østfold IKS	Askim ASVO
Indre Østfold Kontrollutvalgssekretariat IKS	Askim kulturhus AS
Indre Østfold Kommunerevisjon IKS	Askim og Omegn Boligbyggelag/ AOBBL Eiendom AS
Indre Østfold Utvikling IKS	Askimbyen AS
Indre Østfold Krisesenter IKS	Deltagruppen AS
Mortenstua skole IKS	Eiendomsselskapet Askim AS
Indre Østfold Renovasjon IKS	Haldenvassdragets Kanalselskap AS
Indre Østfold Lokalmedisinske Kompetansesenter IKS	Innovi AS
Indre Østfold Data IKS	Kommunekraft AS
Askim, Hobøl, Spydeberg Avløpselskap IKS	Mysenbyen AS
	Opplev Grenseland AS
Felles styre § 27	Opplevelsessenteret Østfoldbadet AS
	Rakkestad flyplass AS
	Skjebergkilen Maina AS
Vertskommune § 28	Trøgstad Elverk AS
	Østfold Bedriftssenter AS
	Østfold Energi AS

¹⁴ Oversikten er ikke oppdatert

INDRE ØSTFOLD RENOVASJON IKS

KONTAKTINFORMASJON						
Forretningskontor	Vammaveien 207, 1815 Askim					
Postadresse						
Telefon / faks	69 88 79 50 / 69 88 79 58					
Webside	www.iorenovasjon.no					
EIERSKAP, ORGANISASJON, STYRING						
Etablert	Stiftet 16.12.2003. Registrert 01.09.1996					
Selskapsform	Interkommunalt selskap					
Eiere	Hobøl kommune 9,09%, Marker 7,04%, Trøgstad 10,91%, Spydeberg 10,7%, Askim 31,41%, Skiptvet 6,83%, Eidsberg 24,01%					
Eierorgan	Representantskapet					
Daglig leder	Tor Morten Mandt					
Styret	Styremedl.: Jonny Rånås (AREP), Torleif Johansen, Solvår Beitmann, Ann May Liss Nygård, Carl Petter Waage Løken, Berit Langenes Mysen, Gunnar Leren, Grete Iren Lintho, styreleder: Øivind Juel, nestl.: Øistein Svae.					
Kommunens representasjon						
FORMÅL						
	Drive fyllplass og behandlingsanlegg for avfall. Innhente nødvendige tilatelser og konsesjoner. Sørg for transportapparat for innsamling av det avfall eierkommunene har ansvar for. Sørg for god forretningsmessig drift av anlegg og serviceapparat. Utvikle nye tjenestetilbud for service, renovasjon og avfallsbehandling. Delta i eller samarbeide med andre selskaper for å optimalisere driften.					
KOMMUNENS ØKONOMISKE ENGASJEMENT						
NØKKELTALL FRA SELSKAPET						
	Alle tall er i hele tusen.					
Regnskapsår			2008	2007	2006	2005
Sum inntekter			67 536	56 091	54 445	39 315
Egenkapital			24 901	19 437	17 330	14 333
Driftsresultat			5 743	3 087	3 989	-2 906
Resultat (før skatt)			4 982	2 667	3 715	-3 019
Sum langsiktig gjeld			25 949	19 102	21 240	17 240
ETABLERTE RAPPORTERINGSRUTINER					Selskapskontroll	
EVALUERING AV KOMMUNENS EIERSKAP						